

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

JAK SPLNIT CÍLE ZELENÉ DOHODY Z POHLEDU PRŮMYSLU

BOHUSLAV ČÍŽEK

Postoj Svazu průmyslu k evropskému cíli klimatické neutrality

Svaz průmyslu podporuje postupnou cestu EU ke klimatické neutralitě

- Pozitivně, proaktivně a zodpovědně, zároveň ale realisticky. Průmysl chce být a je součástí řešení problému
- Souhlas s potřebou ochrany klimatu a ŽP. Firmy investovaly a mají zájem investovat značné částky do této oblasti
- Souhlasíme s evropským cílem klimatické neutrality v roce 2050 i cílem 55% v roce 2030. Nesouhlasíme ale s Evropskou Komisí navrženým způsobem, jak cíle 55% dosáhnout
- Stále více firem si stanovuje své vlastní ambiciózní cíle v oblasti ochrany klimatu

Green Deal musí být Real Deal

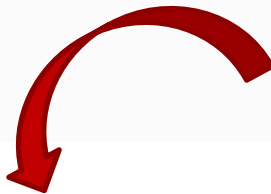
- Opatření na cestě ke klimatické neutralitě musí být racionální, ekonomicky a sociálně únosná a nesmí ohrozit konkurenceschopnost evropského průmyslu
- EU se podílí na globálních skleníkových emisích 9 % při 16% podílu na globálním HDP - konkurenceschopnost, carbon leakage
- Chybějící důkladný a podrobný impact assessment na členské státy a sektory + Klimatická neutralita má svoji nákladovou křivku (někdo vždy zaplatí)
- Jde o zásadní technologickou transformaci celé společnosti, včetně změny chování obyvatel – netýká se jen energetiky, nebo průmyslu

Green Deal x Real Deal

- Aktuální ekonomická, politická situace, trendy
 - Politická a společenská poptávka. Směr jasný, ČR neovlivní.
- Klima neutralita versus nástroje, rychlost, míra regulace, restrikce
 - EU Taxonomie
 - EEAG
 - FF55 – konkrétní návrhy!
- Nástroje podpory
 - MSP vs. VP
 - Modernizační fond, NPO, JTF, ...
- Stabilní podmínky

„**Real deal**, tzn. kromě jiného přijmout jádro jako čistý zdroj, plyn jako přechodné řešení a realistické cíle odpovídající možnostem členských států.“ → → →

Ursula von der Leyen “*We also need a stable source, nuclear, and during the transition, gas.*”

Globální ekonomické velmoci se vydávají stejnou cestou jako EU

- Závazek **klimaneutrality 2060**
- Spuštění národního ETS 2021

- Plán nové administrativy na **klimaneutralitu 2050**

- Závazek **klimaneutrality 2050**
- „Zelený“ stimulační balíček

- Závazek **klimaneutrality 2050**
- Ekonomický „Green Deal“

- Závazek **klimaneutrality 2050**
- Spuštění UK ETS

- Cíl **klimaneutrality 2050**

Pohled Svazu průmyslu na European Green Deal

Pro český průmysl bude znamenat nové příležitosti, ale i řadu hrozeb.

Příležitosti:

- Trh pro nové výrobky (např. zvyšování energetické efektivity, zlepšování recyklace, nové zdroje energie).
- Trh pro nové služby (např. energetický management, nakládání s odpady, digitalizace).
- Motor pro inovace (nové materiály, nové výrobní postupy).

Hrozby:

- Zánik některých výrob či celých odvětví kvůli přemístění výroby do zahraničí nebo ztrátě konkurenceschopnosti.
- Zánik některých výrob kvůli vymizení poptávky.
- Zánik pracovních míst v postižených odvětvích.
- Růst cen energie.
- Volba správné cesty (Real Deal)
- Ohrožení dodávky energie, ztráta soběstačnosti ve výrobě elektřiny

Příklady vlastních cílů firem

- „Do roku 2030 dosáhneme neutrality emisí oxidu uhličitého (CO₂) ve svých aktivitách v České republice.“ (Siemens ČR)
- „Do roku 2025 budou všechny tuzemské závody Škoda Auto klimaticky neutrální.“ (ŠKODA AUTO)
- „Cílem Třineckých železáren je do roku 2030 postupně snížit skleníkové emise o 55 %.“ (Třinecké železářny)
- „Globálním cílem je přispět do roku 2030 k odběru a recyklaci stejného množství odpadu, které odpovídá 100% objemu jí použitých obalových materiálů.“ (Coca Cola)
- „Společnost GFG Alliance vedená podnikatelem Sanjeevem Guptou plánuje v následujících deseti letech investovat do své huti Liberty Ostrava 750 milionů eur, aby huti pomohla stát se přední ocelářskou společností s ekologickou výrobou kvalitní oceli ve střední Evropě.“ (Liberty Ostrava)
- „Díky výzkumu a vývoji v oblasti pyrolýzy dnes dokážeme materiálově a energeticky využít jakýkoli organický materiál (plasty, pneumatiky, biomasu). Výstupy z této technologie jsou kvalitní pokročilá paliva 2. generace a suroviny pro petrochemický průmysl (úplná náhrada ropy). Další uplatnění pak naleznou v medicíně, kosmetice, farmacii, filtračních aplikacích a v zemědělství jako návrat uhlíku do půdy. To vše bez potřeby primárních surovin. Uhlíková stopa je tak o 50 % nižší.“ (Unipetrol)
- „Skupina ČEZ si je vědoma rizik spojených se změnou klimatu a podporuje úsilí omezit environmentální dopady výroby elektřiny z uhelných elektráren. Proto se již v roce 2015 přihlásila k závazku vyrábět elektřinu bez emisí CO₂ nejpozději do roku 2050. ...Do roku 2030 sníží emise o 55 % ve srovnání s rokem 2019. V roce 2025 plánuje ČEZ vyrábět z uhlí pouze 25 % veškeré své produkce elektřiny, v roce 2030 už jen 12,5 %.“ (ČEZ)

Evropští lídři v digitalizaci podporují zelenou a digitální transformaci

Podpora klíčových zástupců průmyslu v zemích D9+ ambici zeleného a digitálního přechodu

Doporučení + praktické příklady z jednotlivých zemí

- Optimise current logistics and process operations by connecting sensors and controls in real time with digital and data innovation e.g., artificial intelligence (AI)
- Improving energy efficiency of data centres, Using AI to improve energy efficiency
- Contribute to stability in power grids, by balancing potential demand and potential supply of renewable energy.
- Digitalisation can make business models, products, and processes more circular.
- Reduce the frequency of disruptions and the length of operational downtimes in energy and resource intensive activities.
- Use data and digital tools in predictive maintenance.
- Optimise transport management

Evropská unie potřebuje průmyslové produkty

- Lidé nadále spotřebovávají v každodenním životě například ocel, beton, papír, energii či chemické výrobky. Není důvod, aby se nevyráběly přímo v EU
- EU už teď zhruba pětinu skleníkových emisí dováží v produktech, které se vyrobí mimo EU, ale spotřebují v EU
- Tlak na snižování emisí nesmí vést k odchodu průmyslu do zemí, kde není regulace tak přísná
 - **Dekarbonizace nesmí vést k deindustrializaci EU.**
 - **Přesun výroby mimo EU globální emise zvýší, protože výroba mimo EU má často větší uhlíkovou stopu.**
 - **Návrh EK ohrožuje odvětví ohrožená únikem uhlíku, protože mechanismus CBAM má nahradit dosud funkční a prověřený nástroj volných povolenek.**

Co říkají dotčení členové Svazu průmyslu

- **Cementářský průmysl:** *Současné strojní a technologické možnosti výroby cementu jsou vyčerpané, **výrobní jednotky pracují na principu Best Available Technique.** V samotném produkčním procesu současné vědecké poznatky neposkytují řešení pro dosažení uhlíkové neutrality.*
- **Ocelářský průmysl:** *V současnosti neexistují komerčně dostupné technologie na další radikální snížení emisí CO₂ při výrobě oceli, které jsou nedílnou součástí chemických a fyzikálních procesů této výroby*
- **Chemický průmysl:** *„O tzv. bezuhlíkové produkci v rámci chemického průmyslu nelze uvažovat vzhledem ke skutečnosti, že uhlík je obsažen ve většině chemických produktů (polymery a veškeré produkty organické chemie, řada anorganických sloučenin - karbonátové soli) a surovinách (počínaje ropou a zemním plynem, ale i ve vápenci a jiných anorganických uhličitanech). Toto je současně spojeno s logistickými komplikacemi při dovozu základních chemikálií a v příkrém rozporu s posledními snahami na poli EU o soběstačnost EU v případě základních a nepostradatelných výrobků.“*

Aktuální situace – růst cen energie, komodit, dodávky

- Dopady růstu cen energie na firmy + jaký bude další vývoj?
- Cena povolenek – odhad EK vs. dnešní realita, dopady na ŽP?
- Diskutovaná opatření?
- Aktuální politiky (regulace i politiky, nejen EU, ale i jednotlivé země) a dlouhodobé dopady na ceny, dostupnost energie?
- Modernizační fond – pro nás klíčový - nezasahovat do něho na národní úrovni a neklást další podmínky na evropské úrovni, které tranzici ztěžují!
- <https://www.spcr.cz/pro-media/tiskove-zpravy/14895-odmitame-zmeny-v-modernizacnim-fondu>

EGD – co prosazujeme

- Při vyjednávání v EU realistické cíle v oblasti skleníkových plynů, energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie či emisí vozidel.
- Zajistit podpůrná a kompenzační opatření, aby nedošlo k vytlačení výroby z EU do zemí nezatížených zpoplatněním uhlíku a tím zvýšení globálních emisí či zvýšení nezaměstnanosti v ČR a EU.
- Prosazovat pravomoc členských států stanovit si své příspěvky k evropským klimaticko-energetickým cílům dle národních specifik a ekonomických možností.
- Hlavní cíle zelené dohody jsou již nevyhnutelné nejen na úrovni EU. Klimatické směřování je třeba maximálně využít v rámci hledání podnikatelských příležitostí, zároveň ale nelze regulací ohrozit konkurenceschopnost firem v ČR či neúměrně zvýšit náklady pro firmy a domácnosti.
 - Snižování emisí musí být ekonomicky reálné a proveditelné, nesmí vytlačit průmysl a poškodit konkurenceschopnost ČR a EU. Nesmí vést k tzv. jevu carbon leakage.
 - Důležité jsou detaily legislativních návrhů, předvídatelnost, rychlost a míra změn vůči investičním cyklům, komerční dostupnost technologií, přijímaná opatření k podpoře plnění cílů.
 - Je třeba zabezpečit pozitivní motivace technologických změn a vytvořit podmínky pro jejich rozvoj – podpora výstavby potřebné infrastruktury (energetika, dobíjecí či plnicí stanice, skladovací technologie/zařízení apod.), podpora VaVal, mezinárodní spolupráce, motivační nástroje podpory z evropských a národních zdrojů, aktivní osvěta, preference dobrovolných schémat pro dosahování úspor energie apod.
- Nelze jakkoliv odkládat zabezpečení jaderných zdrojů v ČR, stejně tak je třeba na EU úrovni obhájit pozici plynu - včetně zajištění toho, aby podpora plynových zdrojů byla možná na základě připravovaných nových pravidel pro státní pomoc v oblasti energetiky a klimatu.
 - Výstavba jaderných zdrojů – neodkládat + čeští subdodavatelé. Zahrnutí jádra a plynu do taxonomie. Nastavení pravidel EEAG...

FF55

- Systém EU ETS - k dosažení cíle 61% snížení stačí jen jedno z Komisí navržených opatření - navýšení lineárního redukčního faktoru (LRF), tj. bez jednorázové úpravy stropu povolenek a zpřísnění rezervy tržní stability. Ty by vedly k překročení cíle.
- Modernizační fond je důležitým nástrojem k modernizaci a dekarbonizaci energetiky a průmyslu.
 - Pro ČR bude dekarbonizace vzhledem ke struktuře ekonomiky s vysokým podílem průmyslu náročnější než v průměru evropských států
 - Požadavek na navýšení nad rámec návrhu Evropské komise
 - Nelze měnit podmínky (zrušení podpory zemního plynu), a to ani na úrovni EU, ani na národní
- Návrh směrnice EU ETS společně s mechanismem uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) nedostatečně reflektuje riziko úniku uhlíku - ohrožuje konkurenceschopnost průmyslu a jeho dekarbonizaci.
- Ve směrnici o obnovitelných zdrojích energie Svaz podporuje navýšení podílu OZE v ČR na více než 22 %, ale není přesvědčen o nutnosti stanovení sektorových cílů např. pro průmysl či dopravu.
- Úspory energie - důležitý pilíř dekarbonizace EU. Realizaci efektivních úsporných opatření podporuje (Svaz – osvěta, programy, dobrovolné dohody). Návrh směrnice o energetické účinnosti - příliš ambiciózní (Navýšení již ambiciózně v minulosti navýšeného cíle), drahý a nepotřebný cíl povinných úspor.

Děkuji za pozornost

bcizek@spr.cz

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY

www.spr.cz

Twitter: @SvazPrumyslu